

Posudek oponenta diplomové práce

Bc. Kamila Dunděrová

VELKÁ SYNAGOGA V PLZNI: náboženské, kulturní a vzdělávací centrum na pozadí českožidovských vztahů

Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta 2015

Diplomová práce se zabývá nejen mimořádně zajímavou památkou (Velkou synagogou v Plzni), ale mapuje také osudy českých židů (zejména) v 19. a 20. století. Přestože autorka vychází zejména z literatury a rozsáhlé nepublikované prameny ponechává stranou, přináší zajímavý obraz české společnosti moderní doby.

Studie je logicky členěna do šesti kapitol, ze kterých se čtyři zabývají převážně osudy plzeňské židovské obce, dvě pak samotnou velkou synagogou. Historie židovské obce je převážně shrnutím poznatků obsažených v jedné, dvou či třech publikacích. Některé převzaté informace tak nemusí být zcela přesné. Je nepochybné, že koupě domu Joachimem von Popper bylo velmi důležité (stal se po 250 letech prvním židem, který získal právo usadit se v tomto královském městě), nebylo však řečeno, že již roku 1786 mu Josef II. dovolil kupovat domy v Praze a Plzni a bydlet mezi křesťany (s. 11) a že tato výsada byla zcela mimořádná (navíc byl Popper roku 1790 jako druhý žid habsburské monarchie povýšen do šlechtického stavu).

Nelze vyloučit, že autorčiny konzultace s vedoucí práce byly spíše dílčí, protože jinak by neopomněla využít řadu studií, které sice vyšly již před lety, ale jejichž vypovídací schopnost je mimořádná (v tomto případě např. WURZBACH, Constant von, *Biographisches Lexicon des Kaiserthum Österreich*, Bd. 1-60, Wien 1856-1891 – zde Bd. 23; GOLD, Hugo (Hg.), *Die Juden und Judengemeinden Böhmens in Vergangenheit und Gegenwart*, Brünn – Prag 1934).

Za nejzajímavější považuji čtvrtou kapitolu (Plzeňští Židé a druhá světová válka), která je velmi dobře využitelná i při výuce občanské nauky. I zde se ovšem objevují kontroverzní tvrzení typu: „Ačkoli byl od samého počátku fašismus v Čechách a

na Moravě slabý, a to vzhledem k tomu, že mu chyběly ideologické kořeny“ (s. 49). Zajímavá by byla reflexe anšlusu Rakouska, která chybí, stejně jako využití prací Michala Frankla a Kateřiny Čapkové na toto téma. Naopak velmi stručná je kapitola pátá (Židé v Plzni po druhé světové válce), kde se také objevují některé nepřesnosti. Např. stát Izrael nebyl založen roku 1949, ale 14. května 1948. 11. května 1949 byl pak přijat do OSN.

Nerozumím zařazení příloh, kterými jsou výčet koncertů a fotografických výstav ve Velké synagoze. Studie také bohužel obsahuje velké množství pravopisných chyb a neustálené je také používání velkého písmena žid/Žid. I přes výše uvedené připomínky ale práci doporučuji ji k obhajobě.

prof. PhDr. Jan Županič, Ph.D.

Katedra občanské výchovy a filozofie PedF UK

Dne 24. srpna 2015